

..... فارسی و نگارش

ماه	شماره هفته	تاریخ	صفحات کتاب	شماره مفاهیم کلیدی درس
مهر	۱	۰۷/۰۷	۸	۷ تا ۱
	۲	۰۷/۱۴	۱۷ تا ۹	۲۱ تا ۸
	۳	۰۷/۲۱	۲۰ تا ۱۸	۳۳ تا ۲۲
	۴	۰۷/۲۸	۲۴ تا ۲۱	۳۷ تا ۳۴
آبان	۵	۰۸/۰۵	۳۱ تا ۲۵	۴۴ تا ۳۸
	۶	۰۸/۱۲	۳۳ و ۳۲	۴۸ تا ۴۵
	۷	۰۸/۱۹	۳۸ تا ۳۴	۵۸ تا ۴۹
	۸	۰۸/۲۶	۴۶ تا ۳۹	۷۵ تا ۵۹
آذر	۹	۰۹/۰۳	۵۱ تا ۴۷	۸۴ تا ۷۶
	۱۰	۰۹/۱۰	۵۴ تا ۵۲	۸۸ تا ۸۵
	۱۱	۰۹/۱۷	۶۳ تا ۵۷	۹۵ تا ۸۹
	۱۲	۰۹/۲۴	آزمون	—
دی	۱۳	۱۰/۰۱	۶۸ تا ۶۴	۹۹ تا ۹۶
	۱۴	۱۰/۰۸	۷۵ تا ۶۹	۱۰۶ تا ۱۰۰
	۱۵	۱۰/۱۵	۸۲ تا ۷۶	۱۱۸ تا ۱۰۷
	۱۶	۱۰/۲۲	۸۸ تا ۸۳	۱۲۵ تا ۱۱۹
بهمن	۱۷	۱۰/۲۹	۹۰ و ۸۹	—
	۱۸	۱۱/۰۶	۹۶ تا ۹۱	۱۳۰ تا ۱۲۶
	۱۹	۱۱/۱۳	۱۰۳ تا ۹۷	۱۳۷ تا ۱۳۱
	۲۰	۱۱/۲۰	۱۰۵ و ۱۰۴	۱۴۱ تا ۱۳۸
اسفند	۲۱	۱۱/۲۷	۱۱۰ تا ۱۰۶	۱۴۸ تا ۱۴۲
	۲۲	۱۲/۰۴	۱۱۳ تا ۱۱۱	۱۵۷ تا ۱۴۹
	۲۳	۱۲/۱۱	۱۲۰ تا ۱۱۴	۱۶۲ تا ۱۵۸
	۲۴	۱۲/۱۸	مرور	—
فروردین	۲۵	۱۲/۲۵	—	—
	—	۰۱/۰۵	—	—
	—	۰۱/۱۱	—	—
	۲۶	۰۱/۱۷	مرور	—
اردیبهشت	۲۷	۰۱/۲۴	۱۲۷ تا ۱۲۱	۱۷۰ تا ۱۶۳
	۲۸	۰۱/۳۱	۱۳۳ تا ۱۲۸	۱۸۳ تا ۱۷۱
	۲۹	۰۲/۰۷	۱۳۷ تا ۱۳۴	۱۸۵ و ۱۸۴
	۳۰	۰۲/۱۴	۱۴۰ تا ۱۳۸	۱۹۵ تا ۱۸۶
خرداد	۳۱	۰۲/۲۱	مرور	—
	۳۲	۰۲/۲۸	آزمون	—

بودجه‌بندی هر کلاس یا هر کتاب با توجه به شرایط منطقه بسته می‌شود و هر آموزگار ممکن است با توجه به شرایط کلاسی خود بودجه‌بندی خاصی را در نظر بگیرد. بودجه‌بندی‌های کاگو پیشنهادی است.

آفرینش

فصل ۱

تماشاخانه

درس ۱

مفاهیم کلیدی درس

مفاهیم کلیدی ستایش

- ۱ تقویت روحیه‌ی ایمان به خدا
- ۲ آغاز هر کاری با نام خدا
- ۳ تقویت مهارت خواندن ستایش
- ۴ تقویت مهارت گوش دادن ستایش
- ۵ تقویت مهارت گفتن مربوط به ستایش
- ۶ معنی و مفهوم واژه‌های ستایش
- ۷ معنی بیت‌های ستایش
- ۸ درک مفهوم آفریده‌های ساکت خدا

مفاهیم کلیدی درس

- ۹ تقویت مهارت شکرگزاری و پاسداری از نعمت‌های خدا
- ۱۰ تقویت مهارت خوب دیدن
- ۱۱ تقویت مهارت خواندن
- ۱۲ تقویت مهارت گوش دادن
- ۱۳ تقویت مهارت گفتن
- ۱۴ معنی و مفهوم واژه‌های درس
- ۱۵ واژه‌آموزی (واژه‌های مخالف یا متضاد)
- ۱۶ نشانه‌های ربط (ولی، اما، چون، زیرا، سپس و بعد)
- ۱۷ بندنویسی پس از تجسم ذهن صدای انتخابی
- ۱۸ توصیف فصل پاییز
- ۱۹ حفظ شعر «رقص باد، خنده‌ی گل»
- ۲۰ معنی واژه‌های بخوان و حفظ کن
- ۲۱ تاریخ ادبیات: نظامی و پروین دولت‌آبادی

مفاهیم آموزشی

معنی واژه‌های «ستایش»

از پی:	به دنبال، به خاطر	کریم:	بخشنده
بیم:	ترس	* مونس:	همدم، یار
* چاره:	تدبیر، راه‌حل	* نوازی:	مهربانی و نوازش نکنی، محبت نکنی
راندن:	دور کردن	هستی:	آفرینش، جهان، وجود
* غمخوارگان:	غمخواران	یار:	یاور، دوست ۶
قبله:	به سمتی گفته می‌شود که مسلمانان رو به آن نماز می‌خوانند.		

شماره مفاهیم

۶

فارسی و نگارش

شماره فصل

۱

پنجم دبستان

۲

● معنی واژه‌های درس «تماشاخانه»

پدیده:	آنچه قابل مشاهده است.	سربه فلک کشیده: بسیار بلند
تار می‌تند:	تار می‌بافد، تار درست می‌کند.	سرزده: بی‌خبر، ناگهانی
* نالاب:	جایی که در آن آب جمع شود و بماند، آبگیر، برکه	سرشار: پُر
* تأمل کردن:	اندیشیدن	سنگلاخ: محلی پر از سنگ
تماشاخانه:	جایی که در آن هنرپیشگان چیزی را به نمایش درآورند.	عالم: جهان (عالم = دانا، دانشمند)
تماشاگه:	محل تماشا	کردار: عمل، رفتار
توصیف:	وصف کردن	گوارا: لذیذ، آماده‌ی نوشیدن
درنگ:	مکث، تأمل، توقف	می‌جنبد: تکان می‌خورد، حرکت می‌کند
		* نگاشتن: نوشتن (می‌نگارد = می‌نویسد) ۱۴

● معنی واژه‌های بخوان و حفظ کن «رقص باد، خنده‌ی گل»

* بن:	ریشه، بوته، درخت	کوته: مخفف کوتاه
بید بن:	درخت بید	* کهن: قدیم، گذشته
تاک:	درخت انگور	گسیخت: پاره شد
دهقان:	کشاورز	نارون: نوعی درخت
شاخساران:	شاخه‌ها	نغمه: آواز، صدای خوش ۱۵
صحرا:	دشت	

● معنی بیت‌های ستایش

۱ / ای هم هستی ز تو پیدا شده خاک ضعیف از تو توانا شده

ای خدایی که همه‌ی موجودات و جهان را آفریده‌ای و خاک ناتوان (انسان) را توانا کرده‌ای.

۲ / از پی توست این هم امید و بیم هم تو بخشای و بخش، ای کریم

به خاطر وجود تو، ما به زندگی امیدوار هستیم و به سبب گناهان خود از عذابت می‌ترسیم؛ پس ای بخشنده، بر ما نعمت ببخش و از گناهان ما گذشت کن.

۳ چاره‌ی ما ساز که بی‌یاوریم کر تو برانی، به که روی آوریم؟

ما بی‌یار و یاور هستیم؛ خدایا، خودت چاره‌ساز مشکلات ما باش. اگر تو ما را از درگاهت برانی، به چه کسی روی آوریم؟

۴ جز در تو، قبل نخواهیم ساخت کر توازی تو، که خواهد نواخت؟

فقط به درگاه تو عبادت خواهیم کرد و اگر تو ما را مورد لطف و مهربانی خود قرار ندهی، چه کسی به ما لطف خواهد کرد؟ (مسئلاً هیچ‌کس)

۵ یار شو، ای مونس غمخوارگان چاره‌کن ای چاره‌ی بیچارگان

ای همدم انسان‌های رنج کشیده، یار و غمخوار ما باش و ای چاره‌کننده‌ی بیچارگان و درماندگان، چاره‌گر ما باش. ۷

شماره مطالعیم

۷

فارسی و نگارش

شماره فصل

۱

● دانش ادبی

واژه‌های متضاد یا مخالف

واژه‌ها مانند انسان‌ها با یکدیگر ارتباط دارند. برخی با هم دوست هستند و یک معنی دارند. به این واژه‌ها «**مترادف**» می‌گوییم؛ به جمله‌ی زیر توجه کنید:

● علف‌های نازک، کف زمین **سخت** و **محکم** را می‌شکافند.

بعضی از واژه‌ها با هم ناسازگاری دارند و از نظر معنی مخالف هم هستند. به این واژه‌ها «**متضاد**» یا «**مخالف**» می‌گوییم؛ به این جمله توجه کنید:

● عنکبوت‌ها، بین زمین و آسمان تار می‌تنند.

مثال ظلمت ≠ روشنایی گل ≠ خار اندوه ≠ شادی

نکته ۱- برای دانستن مخالف یک واژه، ابتدا باید معنی آن واژه را درک کنیم.

۲- همه‌ی واژه‌ها در زبان فارسی، متضاد ندارند؛ مانند دفتر، میز

۳- بعضی از واژه‌ها نیز بیشتر از یک متضاد دارند و باید به معنی آن واژه در جمله، توجه کرد:

● پریا **راست** می‌گوید ← راست ≠ دروغ

● ماشین به **راست** پیچید ← راست ≠ چپ ۱۵

پنجم دبستان

۴

جان بخشی (تشخیص)

اگر ویژگی‌های یک موجود زنده را به یک موجود غیر زنده نسبت دهیم، از «تشخیص» یا «جان بخشی» استفاده کرده ایم.

گاهی نویسندگان یا شاعران برای زیباتر شدن نوشته‌ی خود، از «تشخیص» استفاده می‌کنند.

نمونه‌هایی از جان بخشی در درس تماشاخانه

۱- بادها سفر می‌کنند ← باد به صورت موجود زنده‌ای در نظر گرفته شده که می‌تواند سفر کند.

۲- شب‌نم صبحگاهی سرزده به خانه‌ی برگ وارد می‌شود ← برگ به صورت موجودی در نظر گرفته شده که خانه دارد و شب‌نم به صورت موجود زنده‌ای در نظر گرفته شده که می‌تواند به خانه‌ی برگ برود.

● دانش زبانی

حرف پیوند (ربط)

حروفی که دو جمله‌ی ساده را به هم ربط می‌دهد، **حرف پیوند (ربط)** نام دارد.

حروف ربط (پیوند) عبارت‌اند از: «ولی، اگر، سپس، پس، چون، و، اما، زیرا و ...»

مثال پدر آمد و گفت: «به اردو بروید اما مراقب خودتان باشید.»

دوستان عزیز، حالا شما در موارد زیر حروف پیوند (ربط) را مشخص کنید.

الف) اگر باران به کوهستان نیارد / به سالی دجله گردد خشک رودی

ب) همه آمده بودند ولی هنوز سالن خالی بود زیرا ساعت همایش تغییر کرده بود.

آفرین! درست پاسخ دادید.

در مورد «الف» حرف «اگر» حرف پیوند است و در مورد «ب» «ولی - زیرا» حروف پیوند هستند. ۱۶

«و» همیشه حرف ربط (پیوند) نیست.

اگر «و» بین دو جمله قرار بگیرد «حرف ربط» و اگر بین دو واژه بیاید، «حرف عطف» است.

به جمله‌های زیر دقت کنید:

علی و امید کتاب‌ها را آوردند و روی میز گذاشتند.

حرف عطف حرف ربط (پیوند)

تاریخ ادبیات

نظامی گنجوی: جمال الدین ابو محمد الیاس بن یوسف بن زکی متخلص به نظامی، شاعر و داستان سرای ایرانی و پارسی گوی قرن ششم هجری است که به عنوان پیشوای داستان سرایی در ادب فارسی شناخته شده است. «مخزن الاسرار»، «لیلی و مجنون»، «خسرو و شیرین»، «هفت پیکر» و «اسکندرنامه» آثار او هستند که به مجموعه آثار او «پنج گنج» می گویند.

پروین دولت آبادی: در سال ۱۳۰۳ هـ. ش در اصفهان به دنیا آمد. او شاعر کودکان و از بنیان گذاران شعر شورای کتاب کودک بود. «گل بادم»، «رقص باد و خنده ی گل» و «آتش و آب» از آثار او است. وی در سال ۱۳۸۷ هـ. ش درگذشت. ۱۱

شماره مطالعیم

۲۱

فارسی و نگارش

شماره فصل

۱

تمرین ۸

الف) درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید.

درست نادرست

۱- واژه ی «چون» در بیت «فصل پاییز و زمستان می رود / بار دیگر، چون بهاران می شود» به معنی «مانند» است.

۲- رابطه ی «گل با خار» مانند رابطه ی «دژهی عمیق با کوه سر به فلک کشیده» است.

ب) جاهای خالی را پر کنید.

۳- با حروف در هم ریخته واژه بسازید و جاهای خالی را پر کنید سپس معنی هر واژه را بنویسید.

و ف ت ق ر ز ل ب ی گ ن د ر ا ش س ر ر

الف) جهانی که در آن زندگی می کنیم، از شگفتی ها است.

=

ب) برای دیدن زیبایی های آفرینش، باید اندکی کنیم.

=

پنجم دبستان

۶

پ جور کنید.

۴- با توجه به شعر «رقص باد، خنده‌ی گل»، بیت‌های زیر را مرتب کنید سپس نام شاعر این شعر را بنویسید.

○ چشمه کم کم خشک شد، بی آب شد	باغ و بستان ناگهان در خواب شد
○ از زمین خشک می‌روید گیاه	چشمه جوشد، آب می‌اشند به راه
○ فصل پاییز و زمستان می‌رود	بار دیگر چون بهاران می‌شود
○ برگ نو آرد درخت نارون	سبز گردد، شاخساران کهن

نام شاعر: _____

۵- مصراع‌های سمت راست را به مفهوم‌شان در سمت چپ وصل کنید. (یک مفهوم اضافه است.)

الف) گل بخندد بر سر گل بوته‌ها	● فرا رسیدن فصل تابستان
ب) برگ برگ گل به رقص باد ریخت	● فرا رسیدن فصل بهار
پ) هم تو بیخشی و بیخشی ای کریم	● فرا رسیدن فصل زمستان
ت) باغ و بستان ناگهان در خواب شد	● فرا رسیدن فصل پاییز
ث) ای همه هستی ز تو پیدا شده	● بخشندگی خداوند
	● نعمت‌های بی‌شمار خداوند

ت گزینه‌ی درست را با علامت ✓ مشخص کنید.

۶- کدام گزینه از آثار نظامی نیست؟

- (۱) مخزن الاسرار (۲) خسرو و شیرین (۳) شیرین و فرهاد (۴) هفت پیکر

۷- کدام گزینه، ترتیب واژه‌ها را در مصراع «از پی توست این همه امید و بیم» نشان می‌دهد؟

- (۱) از پی توست این همه بیم و امید (۲) این همه بیم و امید از پی توست
(۳) از توست پی این همه امید و بیم (۴) از پی توست بیم و امید و این همه

۸- معنی واژه‌های «بیم، کردار، عالم، تاک، تنیدن» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(اصفهان - مدرسه‌ی رستگاران - ۱۴۰۰ با اندکی تغییر)

- (۱) امید - رفتار - جهان - درخت نارون - دوختن (۲) خوف - گفتار - دانشمند - درخت انگور - بافتن

- (۳) امید - عمل - دانشمند - درخت نارون - دوختن (۴) ترس - رفتار - دنیا - درخت انگور - بافتن

شماره صفحات

فارسی و نگارش

شماره فصل

۱

۷

۹- در میان بیت‌ها و عبارت‌های زیر، چند «تضاد» دیده می‌شود؟

ای همه هستی ز تو پیدا شده خاک ضعیف از تو توانا شده
از پی توست این همه امید و بیم هم تو بخشای و بخش ای کریم
از زمین خشک می‌روید گیاه چشمه جوشد، آب می‌اشد به راه
برگ نو آرد، درخت نارون سبز گردد، شاخساران کهن

- به صداهای کوتاه و بلند گوش بده تا آفریده‌های ساکت خدا را بشناسی.

- صدای شب‌نم صبحگاهی را هنگامی که سر زده به خانه‌ی برگ، وارد می‌شود، می‌شنوی؟

(۱) ۳ تضاد (۲) ۴ تضاد (۳) ۵ تضاد (۴) ۶ تضاد

۱۰- رابطه‌ی معنایی واژه‌های «آفرینش» و «عالم» مانند رابطه‌ی _____ با _____ است.

(مشابه آزمون تیزهوشان - ۱۴۰۰)

(۱) رشد کردن - روشنائی (۲) شکافتن - تنیدن

(۳) تکان خوردن - جنبیدن (۴) شنیدن - صدا

۱۱- در کدام مصراع‌ها، «که» حرف ربط است؟

الف) چاره‌ی ما ساز که بی‌یاوریم. ب) گر تو برانی به که روی آوریم؟

پ) گر نوازی تو، که خواهد نواخت؟ ت) آسان‌ترین راه این است که خوب تماشا کنیم.

(۱) الف و ت (۲) ب و پ (۳) پ و ت (۴) الف و ب

ث به پرسش‌های زیر، پاسخ دهید.

۱۲- بیت‌های زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.

(۱) از پی توست این همه امید و بیم هم تو بخشای و بخش، ای کریم

(۲) چاره‌ی ما ساز که بی‌یاوریم گر تو برانی، به که روی آوریم؟

الف) مخاطب این بیت‌ها کیست؟

ب) حروف ربط را در این بیت‌ها پیدا کنید و زیر آنها خط بکشید.

پ) در بیت «۲» یک واژه‌ی مخفف پیدا کنید.

ت) مفهوم بیت «۲» را بنویسید.

شماره مطالعیم

فارسی و نگارش

شماره فصل

پنجم دبستان

۱۳- فصل پاییز را تصور کنید و درباره‌ی صدای «خش خش برگ‌ها» از زبان یک برگ، یک بند بنویسید. در بندی که می‌نویسید از نشانه‌های «ولی، اما، چون / زیرا، سپس / بعد» استفاده کنید.

۱۴- شعر زیر را با صدای بلند بخوانید و با توجه به درس، مفهوم آن را داخل کادر بنویسید سپس به پرسش‌ها پاسخ دهید.

درختان سبز را می‌بینم و رزهای قرمز را / می‌بینم شکوفا شدنشان برای من / و توست و با خود می‌اندیشم، چه دنیای شگفت انگیزی!
آسمان آبی را می‌بینم و ابرهای سفید را / روشنایی ستودنی صبح و تاریکی شب را / و با خود می‌اندیشم، چه دنیای شگفت انگیزی!
چه زیباییست رنگ‌های رنگین کمان در آسمان / و همچنین صورت انسان‌هایی که در گذرند / و با خود می‌اندیشم، چه دنیای شگفت انگیزی!

بله! با خود می‌اندیشم، چه دنیای شگفت انگیزی!
«لوییس آرمسترانگ»

الف) دو واژه‌ی مخالف را در این متن بیابید و بنویسید.

ب) شاعر جهان را چگونه می‌بیند؟

پ) آفریده‌های ساکت خدا را در این متن پیدا کنید.

ت) شما با دیدن کدام آفریده‌ی ساکت خدا شگفت‌زده می‌شوید؟ چرا؟

ث) به نظر شما چگونه می‌توان پاسخ این همه شگفتی‌های خداوند را داد؟

۱۵- داستان کوتاه زیر را بخوانید سپس به پرسش‌ها پاسخ دهید.

روزی یک مرد ثروتمند، پسر کوچکش را به ده برد تا به او نشان دهد مردمی که در آنجا زندگی می‌کنند، چقدر فقیر هستند. هدف او از این کار این بود که پسر قدر داشته‌هایش را بیشتر بداند. آنها یک شبانه‌روز در یک خانه‌ی محقر روستایی مهمان بودند. در راه بازگشت مرد از پسرش پرسید: «نظرت در مورد این سفر کوتاه چیست؟» پسر پاسخ داد: «پدر جان! عالی بود.» پدر پرسید: «چه چیزی از این سفر یاد گرفتی؟» پسر کمی اندیشید سپس گفت: «فهمیدم که ما در خانه یک سگ داریم و آنها چهار تا. ما در حیاط‌مان یک فواره داریم؛ ولی آنها رودخانه‌ای دارند که نهایت ندارد. ما در حیاط‌مان فانوس‌های تزئینی داریم؛ اما آنها ستارگان را دارند. حیاط ما به دیوارهایش محدود می‌شود؛ اما باغ آنها بی‌انتهاست.»

با شنیدن حرف‌های پسر، زبان مرد بند آمده بود. پسر دوباره گفت: «متشکرم پدر. تو به من نشان دادی که ما چقدر فقیر هستیم!»

«برگرفته از هفت داستان کوتاه - مترجم سارا طهرانیان»

الف) زیر نشانه‌های ربط، با مداد قرمز، خط بکشید.

ب) برای واژه‌های «فقیر»، «محقر» و «سفر» دو هم‌خانواده بنویسید.

پ) هدف مرد ثروتمند از این کار چه بود؟

ت) به نظر شما چرا پسر بچه به این نتیجه رسید؟

ث) چگونه می‌توان قدردان داشته‌ها بود؟

سرگرمی از دوست خود بخواهید یک واژه از شعر «ستایش» انتخاب کند و بگوید. پس از شنیدن آن واژه، بیتی را که واژه‌ی مورد نظر در آن به کار رفته است، از حفظ بگوید. معنی آن واژه را نیز بیان کنید. حالا نوبت شماست که یک واژه انتخاب کنید.

مفاهیم تکمیلی شما

محتوای بیشتر خودتو ارزیابی کن

شماره مفاهیم

فارسی و نگارش

شماره فصل

پنجم دبستان

آزمون دی ماه شماره‌ی (۱)

الف گزینه‌ی صحیح را در هر مورد مشخص کنید.

۱- شعر «رقص باد و خنده‌ی گل» از کیست؟ (بو شهر - شاهد امید انقلاب - ۹۹)

(۱) سعدی (۲) پروین دولت‌آبادی

(۳) حافظ (۴) رودکی

۲- همه‌ی واژه‌ها با بن ترکیب می‌شوند و واژه‌ی جدید می‌سازند به جز _____.

(۱) سرو (۲) خیار (۳) غنچه (۴) انار

۳- از بین واژه‌های زیر کدام یک گوش دادنی است؟ (خراسان شمالی - مدرسه‌ی علوم - ۱۴۰۰)

(۱) خش خش برگ (۲) بوق ماشین (۳) تلاوت قرآن (۴) تیک تیک ساعت

ب درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. (بو شهر - شاهد امید انقلاب - ۹۹) **درست** **نادرست**

۴- لحن خواندن داستان «گل سرخ» مانند لحن خواندن شعر «ای ایران» نیست. ☐ ☐

۵- لیل و نهار به ترتیب یعنی شب و روز. ☐ ☐

۶- خوب گوش کردن یک مهارت است و به تمرین زیادی نیاز دارد. ☐ ☐

۷- بازرگان تلاش کرد تا مال‌اندوزی را به فرزندانش بیاموزد. ☐ ☐

پ جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (دو کلمه اضافی است.) (امید انقلاب)

می‌جبیند - گوش کن - نگاه کن - مخملی - حشره‌هایی - می‌سازند - حلقه‌های

۸- به پروانه‌ای با بال‌های _____ و به قطره‌های باران که _____ ساکت روی آب را می‌سازند _____ آیا می‌توانی

صدای _____ را که زیر زمین _____ بشنوی؟

ت به سؤالات زیر پاسخ دهید.

۹- معنی عبارات زیر را بنویسید و جاهای خالی را پر کنید.

- الف) گلبن: _____ + بن
 ب) زرگر: _____ + گر
 پ) آفریدگار: _____ + گار
 ت) وطن دوست: _____ + دوست

۱۰- مفهوم ضرب المثل «دست بالای دست بسیار است.» چیست؟ (بوشهر - شاهد امید انقلاب - ۹۹)

۱۱- داستان بازگان و پسران، از کدام کتاب انتخاب شده است؟

۱۲- جملات زیر را به ترتیب شماره گذاری کنید. (بوشهر - شاهد امید انقلاب - ۹۹)

- ☐ بعد با غرور شاخک هایش را بالا می گرفت و در دشت پرواز می کرد.
☐ او هر روز به سراغ برکه ای می رفت و بال های رنگی اش را در آب می دید.
☐ در دشتی بزرگ پروانه ای زندگی می کرد.
☐ همه ی پروانه های دشت درباره ی او صحبت می کردند.
☐ او کم کم تنها شد و کسی با او هم بازی نشد و فهمید که داشتن غرور، اشتباه بزرگی است

۱۳- شعرهای زیر را معنی کنید.

الف) توحید گوی او نه بنی آدم اند و بس / هر بلبل که نغمه بر شاخسار کرد
 معنی: _____

ب) جز در توبله نخواهیم ساخت / گر توازی تو، که خواهد نواخت؟
 معنی: _____

۱۴- معنی کلمات زیر را بنویسید. (بجورد - مدرسه ی دکتر حسابی - دی ۹۹)

- الف) در غلتانند: _____ ب) اهتزاز: _____
 پ) بحر: _____ ت) مونس: _____

۱۵- متضاد و مخالف هر کلمه را بنویسید. (بچورد - مدرسه‌ی دکتر حسایی - دی ۹۹)

الف) ظلمت $\neq$ _____ ب) اندوه $\neq$ _____

پ) باختر $\neq$ _____ ت) مفید $\neq$ _____

۱۶- بیت‌های زیر را با واژه‌های مناسب کامل کنید.

الف) ای دشمن، ار تو سنگ خاره‌ای، _____

ب) جان من فدای خاک پاک _____

پ) مهر تو چون، _____

ت) دور از تو نیست، _____

۱۷- درباره‌ی سرود ملی یک بند بنویسید و نشانه‌های «اَ، اِ، اُ، و...» را در آن به کار ببرید.

۱۸- جمله‌های زیر را گسترش دهید.

الف) علی از مدرسه برگشت.

ب) باران می‌بارید.

۱۹- با مرتب کردن کلمه‌های زیر جمله بسازید.

برای - مردم - بزرگ - چیز - رسیدن - به - می‌کنند - راحت - پاداش - تلاش - آخرت - زندگی - مقام - نیک - و - سه.

آزمون دی ماه شماره ۲

الف گزینه‌ی صحیح را انتخاب کنید.

- ۱- تمام گزینه‌های زیر «شنیدنی» هستند به جز _____
 (۱) آواز بلبل (۲) گریه‌ی نوزاد (۳) بازی بچه‌ها (۴) داستان رادیویی
- ۲- کدام یک از کلمات زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) گلبن (۲) کرین (۳) نارین (۴) سروین

ب درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

- ۳- در خاطره نویسی توجه به جزئیات اهمیت ندارد. ☐ درست ☐ نادرست
- ۴- واژه‌های «اینارگر، پرهیزگار و انگار» غیر ساده هستند. ☐ درست ☐ نادرست

پ جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

- ۵- حکایت زیرکی از کتاب _____ است و نویسنده‌ی این کتاب _____ است.
- ۶- جدول را کامل کنید.

جمله‌ی گسترش یافته	جمله‌ی کوتاه
_____	خواجه نظام الملک توسی کارهای بزرگی انجام داد.
کتاب‌ها را که خیلی منظم و خوش نما چیده شده بودند تماشا کردیم.	_____

- ۷- با توجه به بیت زیر، واژه‌هایی که مشخص شده‌اند، به چه کسی یا چیزی اشاره دارد؟

خندید از دود، که من از تو، به بیست روز برتر شدم، بگو تو که این کاهلی ز چیست؟

۸- معنی کلمات زیر را بنویسید.

الف) میهن دوست: _____ ب) انسان دوست: _____

پ) رفتگر: _____ ت) پروردگار: _____

۹- بیت های زیر را کامل کنید. (پوشهر - شاهد امید انقلاب - ۹۹)

الف) خرد رهنمای و خرد _____ خرد دست گیر به هر _____

ب) ز نادان _____ دل سنگ و کوه _____

۱۰- از شعر و نثر زیر، مفهومی را که درک کرده اید، بنویسید. (پوشهر - شاهد امید انقلاب - ۹۹)

الف) جز در توبقه نخواهیم ساخت / گر توانی تو که خواهد نواخت؟

ب) دانه هنگامی که در پرده‌ی خاک نهان است، هیچ کس در پروردن آن تلاش نکند.

۱۱- از میان کلمات زیر، کلمات هم معنی و مخالف را پیدا کرده و در جدول بنویسید.

لیل - درنگ - جوان - نرمی - بخشش - نهار - باختر - فضل - خصلت - بحر - برنا - خاور - توقف - ویژگی - بر - درشتی

مخالف	هم معنی
_____ ≠ _____	_____ = _____
_____ ≠ _____	_____ = _____
_____ ≠ _____	_____ = _____
_____ ≠ _____	_____ = _____

۱۲- «خدای بزرگ به وسیله‌ی آفتاب، اجزای خاک مرده را به باغ میوه و چمن زار تبدیل می کند.» در توضیح و معنی کدام

بیت شعر است؟ آن را بنویسید. (بجنورد - مدرسه‌ی دکتر حسینی - ۹۹)

۱۳- در عبارت زیر حروف ربط را مشخص کنید.

وقتی آریو برزن به بالای کوه رسید سپاهیان اسکندر وارد گذرگاه شده بودند. سپس فرمان داد تا سربازانش سنگ‌ها را از بالای کوه به پایین بغلتانند. اسکندر غرق اندوه شد پس فرمان عقب‌نشینی داد و در حالی که در هر لحظه، تنی چند از سپاهیان بر خاک می‌غلتیدند، به تنگه برگشت.

۱۴- علائم نگارشی مناسب را در متن زیر قرار دهید. (۱۹۰: «»!) (بچنورد - مدرسه‌ی دکتر حسابی - ۹۹)

سخنان خود را این‌گونه ادامه داد ☐ ☐ ای فرزندان ☐ مردم ☐ برای رسیدن به این سه چیز تلاش می‌کنند ☐ زندگی راحت ☐ مقام بزرگ و پاداش نیک آخرت ☐ ☐

۱۵- از دو موضوع زیر یکی را انتخاب کنید و درباره‌ی آن یک بند بنویسید.

- توصیف شگفتی‌ها و زیبایی‌های طبیعت و آفریده‌های خدا

- خلاصه‌ی «چنار و کدوئین»

آزمون خردادماه شماره ۱

(محمود آباد - مدرسه‌ی شاهد - ۹۸ با تغییرات)

الف) گزینه‌ی صحیح را انتخاب کنید.

۱- در کدام گزینه کلمات درست معنا شده است؟

(۱) پیشواز: استقبال (۲) محنت: محبت

(۳) چهل: نادانی (۴) سیما: چهره

۲- شعر «رقص باد، خنده‌ی گل» و «فضل خدا» از کدام شاعر و نویسنده است؟

(۱) پروین دولت‌آبادی - سعدی (۲) حافظ - فردوسی

(۳) فردوسی - اسدالله شعبانی (۴) پروین دولت‌آبادی - حافظ

ب) جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید.

۳- شعر «چشمه و سنگ» سروده‌ی _____ است.

۴- ریشه‌ی اصلی ترس‌های نادرست در _____ و _____ است.

۵- «سروین» و «بن دندان» به ترتیب به معنی _____ و _____ است.

پ) به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۶- واژه‌های شعرهای زیر را مرتب کنید.

الف) ز مور آموز رسم بردیاری:

ب) بکوش اندر بهار زندگانی:

۷- در جمله‌های زیر به جای واژه‌های مشخص شده واژه‌ی مناسب دیگری بنویسید.

الف) جامعه برای حفظ () خود به سه چیز نیازمند است.

ب) خواجه در شهر ری رصدخانه‌ای تأسیس کرد () که دانشمندان در آنجا به تحقیق () پرداختند تا

ستاره‌های پر فروغ () علم و فرهنگ ایران بتابد.

۸- معنی ایات زیر را بنویسید.

نام نیکو کر بهاند ز آدمی به کرو ماند سرای ز رنگار
نام نیک رتگان ضایع مکن تا بهاند نام نیکت، پایدار

۹- نمودار مربوط به جمله را رسم کنید.

«پدر و مادر من شوق آموختن را در من به وجود آوردند.»

۱۰- کامل کنید.

_____	_____	الف) هیجان + انگیز
_____	_____	ب) _____ + آمیز
_____	_____	یعنی:
_____	_____	یعنی:

۱۱- در جای مناسب علائم نگارشی مناسب قرار دهید.

طبيب ○ کمی اندیشید و گفت ○ ○ برای شناخت بیماری‌ها و درمان آن‌ها ○ باید سال‌ها تجربه آموخت ○ حسین
پرسید ○ ○ پس اگر من نیز دانش بپندوزم ○ بیماری‌ها را می‌شناسم ○ پزشک پاسخ داد ○ ○ آری جانم ○ ○

۱۲- دو صدای «گوش دادنی» و دو صدای «شنیدنی» نام ببرید.

الف) گوش دادنی: _____

ب) شنیدنی: _____

۱۳- در متن زیر، واژه‌های مشخص شده به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟

«او را چنان گفت: «که امروز ای کدو با تو مرا هنوز، نه هنگام دوبری است»

۱۴- این جمله را گسترش دهید.

حیات قصر پر از گل بود

۱۵- ضرب المثل «عقلش به چشمش هست» به چه موضوعی اشاره دارد؟ توضیح دهید.

۱۶- یکی از موضوعات زیر را انتخاب کنید و یک خاطره در یک بند بنویسید.

- دیدار دو تیم ورزشی
- مقایسه‌ی سفر در گذشته، امروز و فردا
- اولین روزی که مدرسه رفتیم